

Ain Angeri sõnul teevad Metropolitan Opera nagu ka teised suured ooperimajad eriliseks just võimalused. „Ooper on süntees visuaalsest ja helikunstist. Need inimesed teevad nii head tööd, et saab tekkida selline sümbioos. Siia on võimalik palgata oma ala professionaalid, et koostöö toimiks.“

Foto: Raimo Poom

Ain Anger debüüdist eesti lauljana Metropolitanil laval: keegi peab esimene olema, siis saavad tulla ka teine ja kolmas

Täna õhtul kõlab eesti bassihääl New Yorgi kuulsas ooperiteatris, milles toimuvat kajastatakse üle ilma. Kõik jälgivad seda.

Eesti kultuur on maailmas palju suurem, kui võiks väiksest riigilt eeldada. Aga on veel mõned mätipud, mida pole vallutatud. Täna jääb neist üks kõrgem vähemaks, sest Ain Anger astub esimese eestlasena üles New Yorgi Metropolitan Opera lavalaudadel, lauldes ooperimaja hooaega alustavas Modest Mussorgski ooperis „Boriss Godunov“. Vestlesime Ange-

riga New Yorgis esietenduse eel sellest, mis teeb selle ooperimaja eriliseks, ettevalmistustest, rollist ja natuke ka lauljaid mõjutavast maailmapoliitikast. Küsimusele, kas talle jääb pärast ajaloolist ülesastumist veel unistusi, vastas ooperilaulja otsekohele ja siiralt: „Estonia teatrilt ootan ammu, et nad teeksid mulle korraliku peaosaga.“

■ **Räägime ajal, kui lavastuse proovid on läbi saanud - peaproov oli laupäeval. Teisipäeva õhtul seisab ees esietendus New Yorgi publikule. Kas vaim on valmis?** Vaim on valmis. Iga etendusega on erinev, kui palju ta aega vajab. Siin oli seda ette valmistamiseks piisavalt palju. Selleks ongi prooviperiood, et kõik settib, kujuneb välja ja samal ajal saab ka uusi ideid tekkida.

INTERVJUU
Raimo Poom
New York

Lahkus Ülo Vilimaa

Eile suri 80-aastaselt Ülo Vilimaa, kes nimetas end sageli teatri lapseks. Peamiselt töötas ta Vanemuises, kus oli algul tantsija ja hiljem pikalt peaballettmeister. Vilimaa oli üks Eesti balleti uuendajaid, samuti hinnatud maalija ja lavastaja. **EPL**

Peaproov on kontroll. Saalis oli ka natuke publikut, kes annavad samuti tagasisidet, mis toimib ja toimub. Seda kõigile: orkestrile, lauljatele, koorile, lavameestele. Et kõik saaks kokku üheks tervikuks, mis jookseb algusest lõpuni ilusasti läbi nagu kinos.

■ **Kuidas tagasiside oli?**

See tuleb loomulikult kõige enam lavastajalt endalt. Lavastajatele on see ommoodi kõige kurvem hetk, sest nüüd ei saagi enam midagi rohkem öelda, sest kui etendused juba käivad, siis selleks ajaks on tema muutmisõigused otsa saanud. Aga kui lavastaja on õnnelik, ja pärast peaproovi ta oli, on kõik väga-väga hästi.

Töö lavastaja Stephen Wadsworthiga oli loomulikult ommoodi huvitav. Esimeses lavastuse proovis ütles ta, et nägi Metropolitan Operas „Boriss Godunovi“ lavastust 1970-ndatel või 1960-ndate lõpul. Minu stseen tundus pime, igav ja lõputu vaev. Pärast seda stseeni tõusis Meti (Metropolitan Opera lialt kasutatav lühinimi – R. P.) saalis püsti sada inimest ja läks lihtsalt ära. Hea algus jutule. Mõtlesin, kas mina või meie koostöö suudavad sellest paremat välja võluda. Liiatigi on tegu vene ooperiga, siin Ameerikas puudub sellega võib-olla ka kultuuriline ja hingeline side – kuidas siis seda teha? Aga lavastajal oli mulle väga meeldiv ja vastuvõetav idee. Kui tavaliselt on kloostristseen väikeses pimedas ruumis, kus annab valgust ainult küünal, siis tema läks kontrasti peale – teha väike ruum väga heledaks. See ruum on väga esile toodud.

Samuti on selles stseenis Grigori David Butt Philipi esituses. Ta on väga hea partner, sest oleme temaga teinud juba kaks produktsiooni. Jälle asi, mis toimib, sest usaldad partnerit. Ma tean,

et ta on olemas. Üksteise taju, partnerlus ja usaldus on laval väga tähtis.

■ **Sul on lavastuses Pimeni roll, mis ei ole ooperi peaosas. Mis osa see on?**

See on väga tähtis osa. Ilma Pimenita Boriss ei sureks, ütlemele niipidi.

Pimen on kroonik, kes ommoodi lükkab sündmused käima. Ta paneb Borissi sooritatud kuriteo kirja, mis tähendab, et see pole enam asi, mis käib lihtsalt suust suhu ringi. Ka tänapäeval, kui internetis kirjutatakse, et oled midagi teinud, järgneb üldine hukkamõist ja pole enam üldse pääsu. Olgu tegemist laimu või muuga, sealt on raske välja tulla. Samamoodi tollel ajal. Pimen on kroonik, munk ja samal ajal ommoodi kohtumõistja, kes paneb asju paberile kirja.

Ajalooliselt on aga asi selline, et esimene kroonika, kust Mussorgski selle idee võttis, kirjutati sada aastat hiljem. Ja mina ei usu mingil juhul, et siis oli veel tunnistajaid, et see kroonika saanuks tõde kajastada. Tõenäoliselt Boriss Godunov ise ei tapnud tsarevitšit, et troonile pääseda, ning see oli suust suhu kandunud legend.

Need on minu enda mõtted, sest olen teinud kaasa vähemalt üheksas „Boriss Godunovi“ lavastuses ja iga kord mõtlen taas läbi, mis ja kuidas. Vaatan uue pilguga. Aga tükis mängime ikka seda lugu, mille Mussorgski on kirja pannud ja mis on lavastaja idee.

■ **Väga paljude inimeste jaoks käib Metropolitan Opera nimega kaasas teatav maa-gia. Kui tuli uudis, et astud siin üles, siis see läks Eesti inimestele korda. Kas siin on ka laulja jaoks midagi erilist?**

Selliseid väga hea tasemega ooperimaju on maailmas kindlasti teisigi. Mis nad eriliseks teeb, on võimalustega rahakott. See tähendab, et nad suudavad esiteks orkestrile head tasu maksa ja sellepärast